

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 78 gr. z odroczaniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostaw gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickie- wicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 258.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wyszedł trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym śledzeniu należność rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 101

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 28 sierpnia 1934r.

Rok XII

Kiedy wojna na Dalekim Wschodzie

Jeden pociąg za drugim zdaża po torze transsyberyjskim ku stacji Terminus — Władystok, wylądowując po drodze, w Czycie, Chabarowsku, Nikolsku żołnierzy, działa, amunicję tanki, samoloty. Zbrojenia, przygotowania wojenne Z. S. R. R. na froncie przymorskim i nadamurskim postępują w coraz szybszym tempie, coraz większy rozmach cechuje podejmowane prace fortyfikacyjne w okolicach Władystoku, nad brzegami Ussuri i Amuru. Jak donoszą korespondenci pism angielskich, gromadzi Z. S. R. R. coraz większe siły zbrojne na pograniczu Mandżurji i Mongolji, na setki tysięcy liczą się już zastępy czerwonej armii trzymanej w ostrem pogotowiu bojowym.

Po drugiej stronie, w t. zw. niepodległej Mandżurji, odbywa się ten sam wysiłek zbrojeń, to samo forsowne ściąganie dywizyj, artylerji, eskadr lotniczych. Tam dysponuje i rozkazuje bliższy geograficznie sztab generalny w Tokio.

W tych warunkach gromadzenia coraz większych sił zbrojnych na terenach przygranicznych nie może trwać w nieskończoność. Wymaga ono ogromnych wydatków na przewóz, dyzlokację, utrzymanie armji, niemiejszych na formowanie zapasów żywności, amunicji, na fortyfikacje, koleje i szosy strategiczne. Jednej i drugiej stronie nakłada ciężary, zmusza do coraz większych wysiłków finansowych.

Pozornym objektem zatargu obecnego między Z. S. R. R. a Japonją jest kolej wschodnio — chińska. Pozornym dlatęgo, że Z. S. R. R. chce się jej pozbyć, a Japonja sprawę tę i tak przesądziła.

Ale pertraktacje, które się toczą w kwestji sprzedaży kolei rozbijają się ciągle o niemożność pogodzenia żądań obu stron. Moskwa żąda dla utrzymania swego prestiżu tylko, rezygnując z rekompensaty faktycznej sumy 250 milionów rubli, Tokio zaś ofiaruje tylko 50 milionów.

Uгода byłaby możliwa nawet i przy tej rozbieżności ofert, gdyby istotnie chodziło o samą tylko kolej, jako przedmiot zatargu. De facto kolej wschodnio — Chińska jest tylko pretekstem dla Japonji, która — jak twierdzi prasa sowiecka — dąży do militarnej rozgrywki i do opanowania kraju przymorskiego z Władystokiem, do wyrzucenia Rosji poza jezioro Bajkalskie.

Japońska zaś prasa utrzymuje, że ze strony Z. S. R. R. grozi Japonji wielkie w przyszłości niebezpieczeństwo, gdy wzmocniwszy się gospodar-

czo, przemysłowo i militarnie, zechce państwo sowieckie wyrzucić nacisk na układ stosunków w Azji Wschodniej.

Oba mocarstwa posadzają się wzajemnie o najczarniejsze zamiary, niedowierzają sobie i wietrzą za każdym posunięciem na podminowanym terenie azjatyckim jakieś machjawi- listyczne konspiracje.

Dla Japonji n. p. usilne zabiegi Moskwy o zawarcie paktu wschodniego mają wymowę przygotowań wojennych Z. S. R. R. pragnie zabezpieczyć swoje granice zachodnie i stworzyć warunki umożliwiające skierowanie maksimum sił zbrojnych na Daleki Wschód.

Dla Z. S. R. R. znów posunięcia Japonji w Mandżurji i charakter pertraktacji o kolej Wschodnio — Chińską mają wymowę przygotowań do ataku na pozycje rosyjskie.

W tej atmosferze, wśród jawnych przygotowań wojennych, nie trudno o wybuch pożaru, któryby objął cały Wschód.

E. R.

OSCHŁA JUŻ ZIEMIA, OSUSZMY ŁZY...

Czy Twoje środowisko zawodowe już się opodatkowało na rzecz powodzi?

NOWY REGULAMIN WYBORCZY

Warszawa. Dnia 22 bm. wszedł w życie nowy regulamin wyborczy do rad powiatowych.

Radnych powiatowych wybierają kolegi wyborcze, złożone z radnych i członków zarządu gmin wiejskich i miast niewydzielonych. Od każdej gminy wiejskiej, jak również od miasta, liczącego do 10 tysięcy mieszkańców wybierają kolegi wyborcze po 2 radnych powiatowych, od miasta, liczącego do 15 tys. mieszkańców, po 3, od miast do 20 tys. mieszkańców, po 4, od miast powyżej 20 tys. mieszkańców po 5 radnych powiatowych. Do ważności wyborów konieczna jest obecność połowy plus jeden ustawowej liczby członków danego kolegium wyborczego.

Wybory do rad powiatowych są jawne. Na żądanie jednej piątej obecnych na zebraniu członków kolegium wyborczego ma być zarządzane głosowanie tajne.

Wybory radnych powiatowych zarządza wojewoda, który orzeka również o ważności wyborów. Koszty, związane z przeprowadzeniem wyborów, ponosi powiatowy związek samorządowy.

KŁAMSTWO I INTRYGA

Rzekoma tajna umowa Polski z Niemcami

WARSZAWA. „Echo de Paris” komunikuje z Berlina, że według informacji, otrzymanych od jakiejś tajemniczej polskiej osobistości rzekomo prowadzone tam już od dłuższego czasu pertraktacje w sprawie zawarcia polsko - niemieckiego układu handlowego, miały posunąć się w ostatnich tygodniach znacznie naprzód. Konwencja handlowa, oparta na zasadzie absolutnej wzajemności miałyby przewidywać Tajną Klauzulę, która pociągałaby za sobą w wypadek zaangażowania się Niemiec w jakiś konflikt, deklarację NEUTRALNOŚCI ZE STRONY POLSKI. (?)

W związku z tą wiadomością jest ważnieniem do stwierdzenia paupt illi Polska Agencja Telegraficzna upoważnienia do stwierdzenia ABSURDALNOŚCI TEGO RODZAJU POGŁOSEK lansowanych przez niektóre organy prasy francuskiej w celach im tylko wiadomych. Wszelkie wiadomości o jakichś rzekomych tajnych klauzulach nieistniejącego taktatu handlowego, omawianego podczas nieistniejących rokowań, nie zasługują na poważne traktowanie, co zresztą stwierdziła już agencja Reutersa, cytując przytem opinię miarodajnych kół francuskich.

Rozmowa amb. Chłapowskiego z min. Pietri

WARSZAWA. Tematem rozmowy amb. Chłapowskiego z ministrem marynarki Francji p. Pietri, zastępcą ministra spraw zagr. p. Barthou była sprawa paktu wschodniego. Chodziło przede wszystkim o ścisłe określenie różnic poglądów na sprawę paktu wschodniego, istniejących między Francją, Polską a Rosją, ażeby w ten sposób przygotować rozmowy, jakie prowadzić będą w Genewie z okazji bliskiego posiedzenia Ligi Narodów Beck, Barthou i Litwinów.

Polska główny nacisk kładzie na wyjaśnienie spraw, leżących w dziedzinie wojskowej.

Podczas kiedy Francja chciałaby Polsce zapewnić na wypadek zbrojnego konfliktu z trzecim państwem automatycznie pomoc militarną, Polska nie chce przyjąć pomocy bez jej wyraźnego wezwania ze strony Pol- ski.

Pogląd francuski, przewidujący wkroczenie automatyczne wojsk obcych na terytorjum polskie choćby na pomoc Polsce, kryje w sobie nie-

bezpieczeństwo dla niepodległości polskiej.

Dalej żąda Polska, aby zagadnienia jak np. spór polsko — litewski, były przed zawarciem paktu zlikwidowane. Ze strony polskiej uważa się spór ten za „sprawę rodzinną”, której nie należy walkować przed szerszym forum, stworzonym na skutek paktu, obejmującego cały szereg państw.

RUGI POLSKICH ROBOTNIKÓW Z FRANCJI

PARYŻ, 26. 8. — Z Lille donoszą, że nastąpiły nowe wyjazdy robotników polskich zatrudnionych w szybie 6 i 10 kopalni Escarpelle.

Polacy zostali odstawieni samochodami ciężarowymi do granicy. Podróż ich jest opłacona przez dyrekcję kopalni. Nowy transport wyjeżdża 31 bm. Komitet generalny bezrobotnych dep. Nord postanowił zorganizować marsz bezrobotnych na Lille w październiku.

STATYSTYKA STRAT POWODZIOWYCH

Tarnów. — Według ścisłych obliczeń, na terenie pow. tarnowskiego zostało zniszczonych 78 gmin, bardziej zniszczonych 55, zupełnie zniszczonych 20. Stanowi to 4.512 gospodarstw o powierzchni 6.000 ha. Osób poszkodowanych jest 14.152. Jeżeli weźmie się pod uwagę straty w rolnictwie, w inwentarzu żywym, martwym i urządzeniu domowym, to razem straty wynoszą 1.530.787 zł.

W powiecie dąbrowskim zniszczonych powodzią zostało 81 gmin na 96,

razem 10.062 gospodarstw o powierzchni 38.540 ha. Dotkniętych powodzią zostało 454.417 osób. Uwzględniając zniszczenie pól, straty w inwentarzu żywym, w pasiekach, w ogrodach, lasach, w inwentarzu martwym i urządzeniach domowych, straty pow. dąbrowskiego wynoszą 5.932.676 zł. 43 gr.

Na utrzymaniu komitetu powiatowego w Dąbrowie pozostaje 27.242 osób i 15.000 sztuk bydła.

WYŚCIGI MOTOCYKLOWE NA 2000 KLM.

W Niemczech odbyły się wyścigi motocyklowe radę motocyklową przed rozpoczęciem zawodów na 2000 klm. Na obrazku naszym widzimy pędzących na placu Rządu Rzeszy w Lipsku

Nieprawdziwy testament Hindenburga

ZALECENIE POWROTU MONARCHJI - TWIERDZI „PARIS SOIR“

W ostatnim wydaniu popularnego dziennika „Paris Soir“, zamieszczone są sensacyjne rewelacje na temat testamentu prezydenta Hindenburga.

Ogłoszenie tego testamentu w przeddzień plebiscytu w Niemczech miało cele propagandowe na rzecz Hitlera. Wywołał on jednak w wielu stron zastrzeżenie co do autentyczności i dalszym ciągu jest przedmiotem dociekań z wielu stron.

Otóż według informacji wspomnianego „Paris Soir“ oryginalny testament zmarłego prezydenta Trzeciej Rzeszy był o wiele obszerniejszy niż tekst opublikowany w Niemczech.

Opuszczono i zatajono tę część testamentu Hindenburga, w której w bardzo zdecydowanej formie zalecał powrót do ustroju monarchistycznego.

Stwierdziwszy to, „Paris Soir“

utrzymuje dalej że wśród osób które znają oryginalne brzmienie testamentu znajdują się: syn Hindenburga, przyjaciel zmarłego von Oldenburg Januschau, b. cesarz Wilhelm i jego najbliższa rodzina.

Z osobami temi miał rząd toczyć pertraktacje o skorygowanie testamentu, wywierając przytem nacisk.

W rezultacie po 13-dniowych pertraktacjach, Hohenzellernowie musieli

się zobowiązać do milczenia pod groźbą konfiskaty całego ich majątku w Niemczech.

I wówczas dopiero, po zapewnieniach, że ze strony wtajemniczonych nie będą popełnione żadne niedyskrecje, ogłoszono testament w brzmieniu ogólnie znanem, ale podobno nie odpowiadającym istotnie właściwemu.

Walka na siekiery, widły i cegły

Katowice. W ub. środę w domu 75-letniego Franciszka Suchego w Kamionce koło Mikołowa rozegrała się krwawa tragedia. Między rodziną Suchego a 60-letnim rolnikiem Józefem Adamusem istniały od dłuższego czasu nieporozumienia wynikające stąd, że Adamus nie dotrzymywał warunków umowy, jaką kiedyś zawarł z Suchym, kupując od niego gospodarstwo. Krytycznego dnia doszło do awantury, w czasie której Adamus rzucił siekierą w stro-

nę żony Suchego. Następnie z drugą siekierą wtargnął do mieszkania Suchych i próbował zdemolować mieszkanie. Fr. Suchy w obawie o życie własne i żony chwycił widły i pchnął napastnika w pierś przebijając go na wylot. Skolei syn Adamusa Józef wpadł do mieszkania Suchych i cegłą uderzył w głowę żonę Suchego. Obydwie ofiary zjścia przewieziono do szpitala w Mikołowie. Stan zdrowia Adamusa jest bardzo ciężki.

Katastrofa samolotowa w Augustowie pow. brodnickiego

Dnia 25 bm. o godz. 11,40 bm. wskutek defektu w motorze spadł na polach domeny Augustowa samolot wojskowy, marki „Potez“. W samolocie tym znajdował się porucznik obserwator Cywiński i pilot st. strzelec Jarzębowski. Kadłub samolotu wskutek

zderzenia z ziemią rozdarł się na połowę, zaś skrzydła się połamały. Obaj piloci na szczęście wyszli z tego wypadku zupełnie cało i bez najmniejszych obrażeń cielesnych poza małymi sińcami.

Skróty

— W czasie ćwiczeń lotniczych w Paryżu samolot zderzył się z balonem na wysokości. Samolot spadł. Przy zderzeniu z ziemią motor stanął w płomieniach. Pilot spalił się.

— Donoszą z Mukden, że w czasie katastrofy kolejowej pod Imjanpo zginęło 21 osób, a 53 osoby odniosły ciężkie obrażenia.

— Premier węgierski Gömbös zawarł związek małżeński ze swą pierwszą żoną Małgorzatą z domu Reichert.

— We wsi Czermosiki Podgórze spłonę-

ło 18 domów mieszkalnych i 25 stodół z tegorocznymi żniwami.

— Wielki proces na Pomorzu niemieck. przeciwko zorganizowanej grupie osób, oskarżonej o dokonanie licznych podpalen w celach uzyskania premii asysekuracyjnych zakończył się skazaniem oskarżonych na więzienie. Główny oskarżony otrzymał karę 15 lat ciężkiego więzienia.

— Towarzystwo „Ami de Pologne“ we Francji za pomocą radja wezwało społeczeństwo francuskie do składania ofiar na rzecz powozian w Polsce.

Ks. Dr. Władysław Łęgowski.

Z pielgrzymką do Ziemi Św.

16

(Ciąg dalszy)

Miło się gawędzi przy studni Marji, ale oczy się kleją, więc wracamy do hospicjum. Arab prowadzi nas inną drogą i dowodzi, że Matka Boska właśnie tą drogą chadzała do studni. Ks. prałat Roszczyński z Wejherowa porusza sprawę aktualną: stosunek Arabów do Żydów. Mówi do Araba:

— Na pokładzie statku „Polonja“ mieliśmy około 800 Żydów. Baliśmy się, że wczoraj rano Arabowie nie pozwolą nam lądować w Jaffie. Pamiętamy bowiem, że w jesieni zeszłego roku polska pielgrzymka musiała w Haifie czekać pięć dni na odjazd, ponieważ spowodu Żydów nie chcieliście pozwolić lądować pasażerom „Polonji“ ani w Jaffie ani w Haifie.

— Zmieniliśmy taktykę wobec Żydów. Niech osiedlają się w Palestynie i wnoszą do niej pieniądze oraz cywilizację europejską. Ale wpuscimy tylko ograniczoną liczbę i to osób gospodarstwo wartościowych. Inaczej by nas zmajoryzowali.

— Jaki jest, pytam, stosunek liczbowy Arabów do Żydów?

— Palestynę zamieszkuje około 900 000 Arabów i 500 000 Żydów.

To u nas w samej Warszawie mieszka więcej Żydów niż w całej Palestynie! Mieliśmy nadzieję, że znaczna część Żydów odpłynie z Polski do Palestyny a Pan mówi, że wpuscicie tylko ograniczoną liczbę. To złe widoki dla nas.

— Palestyna jest kolebką narodu żydowskiego. Z nią łączy się jego dzieje narodowe i religijne. Jako naród szlachetny szanujemy przywiązanie Żydów do Palestyny, dlatego pozwolimy, żeby pewien ich odłam osiadł w Palestynie, ale nigdy nie pozwolimy, żeby zaważać tym krajem.

— Czytałem, że u nas w Polsce organizuje się faszyzm żydowski pod nazwą: Brith Trumpel-

dor. Członkowie jego noszą brązowe mundury, czapki angielskie i pasy koalicyjne. Ma to być organizacja walki czynnej z Arabami i Beduinami o posiadanie Palestyny i Trampjordanji.

Istnieje jeszcze jedna organizacja. Rosyjski żyd, Żabotyński utworzył ją na obszarze całej Europy. Nazywa się Betar. Członkowie ubierają się podobnie jak Brith Trumpeldorowcy.

Obie organizacje szkolą podobno swoich członków wojskowo i chcą wszczepić w nich ducha bojowego Machabeuszów. Będą chcieli przeniknąć także na teren Palestyny.

— Nie boimy się faszyzmu żydowskiego! Cóż znaczy kilkaset tysięcy żydów palestyńskich wobec milionów Arabów, którzy otaczają zewsząd Palestynę? Machabeusze mimo waleczności ulegli przemocy. Skoro Żydzi chwycą za broń, załatwimy się z nimi szybko. Palestyna jest od roku 658 ziemią arabską i pozostanie nią!

Tak gawędząc doszliśmy do hospicjum. Naszemu przygodnemu rozmówcy podziękowaliśmy za informacje i powiedzieliśmy dobranoc. W krótko sen przeniósł nas w krainę marzeń. Marzeń oczywiście na tematy biblijne.

VI. W KANIE GALILEJSKIEJ.

Patnik wniknął by głębiej w żywot P. Jezusa. gdyby Palestynę zwiedzał z ewangelją w ręku i postępowal śladem jej opowiadania. W takim razie musielibyśmy z Nazaretu jechać do Ain Karim, dokąd N. Marja P. poszła w odwiedziny do ciotki swej Elżbiety, a stąd do Betleem. Ten sposób zwiedzania, bardzo interesujący, byłby droższy, dlatego zwiedzamy Palestynę dzielnicami. — Mieszkając w Nazarecie zwiedzamy w Galilei wszystkie miejsca uświęcone przez pobyt P. Jezusa a potem przeprowadzamy się do Jeruzalem i stąd zwiedzamy Judeę.

We wtorek, dnia 27 marca mamy w programie Kanę Galilejską i jezioro Genezaret. Wyjeżdżamy

wczesnym rankiem. Droga wiedzie nas koło studni Marji, gdzie smukłe Arabki czerpią wodę do dzbanów i na głowie niosą do domu. Malowniczy obrazek! Za miastem droga wznosi się silnie i zakrętami prowadzi na długi grzbiet góry El Chanuk. Mamy stąd rozległy widok ku południowi na Nazaret i góry otaczające równinę Ezdrolon, ku północy na góry Libanon i Hermon. Zakrętami spuszcza się w dół do płaskiego zagłębienia, w którego środku leży miasteczko arabskie Sefurjek. Widziałem je już wczoraj z ogrodu O. O. Salezjanów i pozdrowiłem jako miejsce pochodzenia rodziców N. Marji P. Dobrze widzę zwaliska kościoła zbudowanego przez Krzyżowców. Mijamy wieś Er-Reineh. I tu studnia stanowi ośrodek żywego ruchu. Kobiety i dzieci czerpią wodę, felachowie (Arabowie małrolni) poją zwierzęta. Ale co to? Koło źródła stoi sarkofag (kamienna trumna) ozdobiony pięknymi rzeźbami. Dziś służy na koryto do pojenia! Dalej mijamy wieś El-Meched. Dawniej nazywała się Geth Hefer. Stąd pochodził nieszczęsny prorok Jonasz.

Już ukazują się wieże i kopuły miasteczka Kana. Za chwilę wjeżdżamy w uliczkę i stajemy koło kościoła O. O. Ziemi Św. Wchodzimy do wnętrza, a uprzejmi Ojcowie prowadzą nas zaraz do podziemi, gdzie pokazują nam resztki domu, w którym według tradycji odbywało się pamiętne wesele. Nie wiele zostało się: posadzka, kawalki muru i cysterna czy też spiżarnia. Ale nam nie rozchodzi się o dom, nas do głębi wzrusza świadomość, że tu Matka Najśw. i P. Jezus brali udział w godach małżeńskich i że tu „początek cudów uczynił Jezus“. W jaki sposób odbywały się te gody? Zwyczaj ówczesne przechowały się do dziś, tak że łatwo możemy odtworzyć sobie obraz ówczesnego wesela. A więc w godach brało udział całe miasteczko. Gość przynosił w podarunku dzban wina lub pieczywo, żeby młodej parze umożliwić podejmowanie licznych gości. Mężczyźni i kobiety z dziećmi bawili się osobno.

(Ciąg dalszy nastąpi).

— Urzędnicy niemieckiego ministerstwa spraw wewnętrznych, zostali uroczysto zaprzysiężeni na wierność kanclerzowi i wodzowi Rzeszy Hitlerowi.

— Sprawcy zamachu bombowego na most w Salzburgu, skazani zostali w Wiedniu na dożywotnie więzienie.

— W czasie burzy nad Baden-Baden piorun zabił kilku drwali którzy schronili się przed deszczem do szopy.

— Huragan, który trwał zaledwie 2 minuty wyrządził na wyżynie berneńskiej (Szwajcaria) olbrzymie spustoszenia 25 domów grozi zawaleniem.

LICYTOWANIE ROLNIKÓW

Warszawa, Z rozporządzenia Min. Skarbu władze skarbowe rozpoczęły na terenie całego kraju znowu czynności egzekucyjne u rolników, wstrzymane na okres żniw. W końcu września licytacje będą ponownie wstrzymane w związku z nastaniem okresu siewnego.

KRYZYS W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH

Zakłady Graficzne zwłaszcza na Pomorzu i w Poznańskim przechodzą wielki kryzys.

Dowodem tego jest upadłość wielkiej drukarni i litografii E. Stefanowicza w Toruniu.

Również Zakłady Graficzne Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu, gdzie wydaje się „Gazetę Grudziądzką” i „Goniec Nadwiślański”, zgłosiły wniosek o nadzór sądowy.

HYDROPLANY POLSKIE W DANII

Kopenhaga. Z okazji otwarcia wystawy lotniczej, jak również zawodów lotniczych o puchar północny przybyła tu eskadra wodnopłatowców polskich z Pucka pod dowództwem komandora Szystowskiego. Na część lotników polskich odbyło się w poselstwie polskim przyjęcie, na którym byli obecni również zawodnicy duńscy, biorący udział w zawodach, jak również szereg lotników zagranicznych, m. in. zawodnicy sowieccy oraz słynna lotniczka francuska Mary Hilsz.

AUTOBUS RUNĄŁ NA DNO MORZA

Paryż. Na szosie z Etampes do Paryża wydarzyła się w czwartek katastrofa samochodowa, w której cztery osoby zostały zabite, a cztery inne odniosły śmiertelne rany.

Jadący szosą samochód, wiozący 8 osób, zarzucił na śliskiej wskutek deszczu powierzchnię i w pełnym pędzie wpadł na drzewo, rozbijając się na kawałki. Spod szczątków samochodu wydobyto cztery trupy i czterech śmiertelnie rannych.

Druża katastrofa samochodowa wydarzyła się w Algierze. Kursujący między Stauli i Algierem autobus zderzył się w pobliżu St. Eugene z samochodem prywatnym którego pasażerowie odnieśli ciężkie rany. Autobus skreślił i całą siłą uderzył w barjerę łamiąc ją i spadając z wysokości 15 metrów do morza. Dopiero po 6 godzinach zdołano wydobyć 9 trupów. Ostateczna liczba zabitych dotychczas jeszcze nie jest znana.

NAPADY CHUNCHUZÓW.

Moskwa. Według doniesień sowieckich, działalność chunchuzów w Mandżurji nie ustaje. Oddział 600 bandytów spalił 250 domów w pobliżu miasta Uczan. W rejonie miasta Tunbin odbywa się koncentracja oddziałów partyzanckich. 300 chunchuzów napadło w rejonie Luche na autobus wojskowy, zabijając trzech i raniąc pięciu żołnierzy japońskich.

Zapisz się na członka
P.C.K.

Gmach radjostacji toruńskiej rośnie

Na terenach pomiędzy koszarami Zymirskiego, a szosą prowadzącą na Stawki, tuż przy torach kolejowych dworca Toruń-Przedmieście, wyrasta gmach radjostacji toruńskiej. Pod kierunkiem inż. Dreckiego wznosi się w szybkim tempie nowy ośrodek kultury, na który Pomorze już tak dawno czeka.

Sam budynek będzie mieścił w sobie zarówno hale maszyn, jak i studia nadawcze, gdzie przed mikrofonem będą występować artyści, a prelegenci wygłaszali odczyty. Od ulicy głównej teren zajęty przez radjostację sięga około 150 m. w głąb w kierunku gminy Stawki. Pod sam budynek zajęto 336 m. kw. ziemi.

Front gmachu skierowany na tor kolejowe budowany jest podobnie jak i boczne ściany z licówki cementowej. Tynkowany będzie terrazy-

tem, szlachetnym tynkiem. Stropy i dach są z żelazo-betonu, podobnie jak wnętrza. Cały gmach jest budowany prawie zupełnie bez materiału drzewnego, za wyjątkiem urządzenia pokojów administracyjnych i studjo. Posadzki pokryte będą linoleum a częściowo parkietem.

Gmach projektował inż. arch. Dygat z Warszawy. Budynek radjostacji będzie wykończony na dzień 15 września b. r. poczem rozpocznie się montowanie urządzenia — technicznego przez personel techniczny Polskiego Radjo z Warszawy.

Równocześnie Huta Królewska montuje maszt radjostacji o wysokości 140 m. Ważyć on będzie bez anteny około 60 ton. Fundamenty pod maszt zacznie się kłaść w najbliższym czasie.

Sensacyjna broszurka w Niemczech

Ukazała się tu sensacyjna broszura, wydana przez ministra sprawiedliwości Rzeszy, Gürtnera, a napisana przez radcę ministerjalnego, Nitscha, z pruskiego ministerjum sprawiedliwości. Podstawą jej są wyniki obrad urzędowej komisji prawa karnego. Zawiera ona zasady prawa karnego w Niemczech.

Prawo to przewiduje

KARĘ ŚMIERCI,

przytem wykonywać się ją będzie z reguły przez ścięcie, pozostawiając rostrzelanie prawu wojskowemu. Rozważa się zagadnienie, czy w poszczególnych wypadkach nie pozwolić na samobójstwo skazanych za pomocą trucizny, albo pozostawiając im w tym celu broń palną.

Znosi się karę twierdzy. Nowe prawo nie będzie uznawało t. zw.

uczeiwych przestępców.

Pojedynek nie będzie karany, o ile nie będzie przekroczenia reguł honorowych, względnie nie zostanie lekkomyślnie sprowokowany. Krótkoterminowe więzienie będzie zastosowane. Rozważano również zastosowanie w niektórych wypadkach domu karnego na t. zw. karę więzy. Jednak ten pomysł zarzucono. Komisja poleca zato roboty przymusowe na wolnym powietrzu. Przy bardzo ciężkich przewinieniach przewiduje się infamję, która oznaczać będzie śmierć honorową. Rozważano nawet zaprowadzenie przegierza, co jednak zarzucono. Natomiast ma wejść w życie ewentualne ogłoszenie publiczne w gazetach, plakatach na słupach w radio i w filmie. Prawo takiego ogłoszenia przysługiwać będzie sędziemu.

Igraszki z żywymi ludźmi

WIWISEKCJE DAWNIEJ A TERAZ.

Kultura wieków oglądziła nieco surową duszę człowieka. Stał się bardziej ludzki i wyrozumiały na ból bliźnich a nawet zwierząt. Liga Obrony Zwierząt patrzy dziś niechętnie nawet na doświadczenia lekarskie, wykonywane na żywych psach i królikach, tymczasem w starożytności i znacznie dawniej, przedmiotem wiwisekcji byli ludzie. — Było więc gorzej.

Oto uczoney Herophilus z Aleksandrii czynił doświadczenia na sześciu zbrodniarzach, na śmierć skazanych: otwierał im brzuchy, ażeby śledzić ruch wnętrzości, przecinał piersi, w celu zbadania płuc i serca. Attal, król Pergamu i Mityrdates, król Pontu, oddawali przestępców swoim nadwornym lekarzom, ażeby na nich próbowali siły trucizn. Z wprowadzeniem chrześcijaństwa ustaly te okrutne doświadczenia; za czasów Galena, nie wolno było nawet dokonywać sekcji na umarłych.

Wiwisekcja na ludziach żywych rozposzechniła się znowu w szesnastym wieku; książęta panujący oddawali lekarzom zbrodniarzy, ażeby na nich próbowali działania antidotów. Kosma Medyceusz darował Falopowi z Pizy dwóch skazańców, pozwalając mu zabić ich w taki sposób, jak mu się podoba, a następnie dokonać na nich sekcji. Falopo daje każdemu po osiem gramów opium; jeden umiera, drugiego ratuje silna natura. Kosma ułaskawia ocalałego, ale Falopo daje mu podwójną dawkę opium i tym razem go zabija. Brasavola i Ferrary przyznają, że częstokroć posługują się zbrodniarzami w celach naukowych i radzą próbować na nich skutku lekarstw wątpliwych: „nie godzi się bowiem igrać z życiem uczciwych ludzi!” W Bolonji dawano przestępcom truciznę, nie uprzedzwszy ich o tem, lękano się bowiem, żeby wrazenie nie przyspieszyło jej skutku. W Mantui i we Florencji czyniono na ludziach doświadczenia

z antidotum akonitu, ale bezskutecznie. W Paryżu sławny lekarz Ambroży Pare, z rozkazu króla Karola IX, próbował własności bezoaru, uważanego za antidotum na przestępcy skazanym na powieszenie. Dano mu naprzód sublimatu, a potem bezoaru; człowiek ten umarł w strasznych męczarniach, wołając, że wolałby być powieszonym.

W XVII wieku istniał jeszcze zwyczaj wykonywania doświadczeń lekarskich na zbrodniarzach, jak o tem świadczą słowa profesora Ranckin, — który utrzymywał, że tym sposobem można wyświadczyć dobrodziejstwo ludzkości. W ubiegłym stuleciu było wielu lekarzy, którzy w celach naukowych zaszczytali trąd, raka i inne choroby ludziom zupełnie zdrowym. Liczne są przykłady lekarzy, którzy sami na sobie i synach próbowali szczepienia ospy, Trousseau i Peter szczepili sobie krup. Koch tuberkulinę, a wszyscy uczniowie Pasteura jadł wściekliczny. Dr. Roburteau zginął nawet, próbując na sobie działania różnych lekarstw. W ostatnich latach aż kilka razy donosiła prasa codzienna o bohaterkiej śmierci lekarzy, którzy na sobie próbowali objawów różnych chorób.

Komunikat

Do Towarzystwo Rolniczych Powiatowych i pp. Prezesów Pow. Zarządów Pom. Związku Osadników Rolnych.

Mocą uchwały walnego zebrania Pomorskiego Związku Osadników Rolnych z dnia 29 lipca br. zapadłej w Grudziądzu jednogłośnie, Pomorski Związek Osadników Roln. zawiesił swoją działalność bezterminowo oraz postanowił przystąpić do ścisłej współpracy z Pomorskim Towarzystwem Rolniczym w ramach Sekcyj Osadniczych.

Myśla przewodnią Pom. Tow. Osadników Roln., która skłoniła do powyższej ustawy, była konieczność stworzenia jednolitego frontu rolniczo-

osadniczego, niezbędnego dla skutecznej obrony interesów rolników oraz wszystkich kategorii osadnictwa. W celu wprowadzenia w życie uchwał Pom. Zw. Osadn. Roln., Pom. Tow. Rolnicze w porozumieniu z Zarządem Woj. Sekcji Osadniczej (Zarząd Woj. Pam. Zw. Osadn. Roln.) i informowania ogółu osadnictwa o ogólnych warunkach współpracy, jak i uchwalenia szeregu postulatów osadniczych, wyznacza się następujące terminy zebrań Sekcyj Osadniczych na terenie powiatów: 27. 8. w poniedziałek — Brodnica — 28. 8. we wtorek — Nowe Miasto — 31. 8. w piątek — Działdowo — 11. 9. we wtorek — Wąbrzeźno.

Po otrzymaniu niniejszego okólnika TRP. i Prezesi Powiatowych Zarządów Pom. Zw. Osadn. Roln. porozumieją się wzajemnie niezwłocznie, by wyznaczonych terminach zwołać zebranie Sekcyj Osadniczych, informując o powyższych jaknajszerszy ogół osadnictwa, oraz ogłaszając je w miejscowej prasie i w „Gazecie Ludowej.” Na zebraniach Sekcyj Osadn. zostaną uchwalone postulaty osadnictwa, które niezwłocznie przedłożone będą Panu Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

W celu orjentacyjnym podajemy niniejszem do wiadomości TRP. nazwiska i adresy Prezesów Pow. Zarz. Pom. Zw. Osadn. Rolnych, a mianowicie:

powiat brodnicki — Wl Szymborski — Mszano i p. Czarnecki, Górczniczka.

W innych powiatach, jak np. działowski i wąbrzeski, w których dotąd niema kompletnych Zarządów Pow. Pom. Zw. Os. Roln., należy w wyznaczonych terminach na porządek dzienny zebrań wstawić wybory Powiatowych Zarządów Sekcyj Osadniczych T. R. P.

Powiaty, które mają już zorganizowane Sekcje Osadnicze TRP., jak lubawski — w wyżej wyznaczonych terminach również zwołują zebrania powiatowe osadników.

Z ramienia Zarządu Wojewódzkiej Sekcji Osadniczej P. T. R. (Zarz. Woj. Pom. Zw. Osadn. Rolnych). Na zebrania przybędą Prezes Poseł Fr. Rząsa i inż. Neyman. Po otrzymaniu niniejszego okólnika T. R. P. zawiadomią niezwłocznie Zarz. Woj. Sekcji Osadniczej w jakich lokalach odbędą się zebrania oraz ich początek (godz.) Ze względu na konieczność należytego zorganizowania osadnictwa w ramach sekcji osadniczych powiatowych prosimy Zarządy T. R. P., Pom. Zw. Os. Roln. oraz prezesów Kół osadników i kółek Rolniczych o spowodowanie licznego udziału osadników w zebraniach.

Fr. Rząsa, Poseł na Sejm

Prezes Woj. Sekcji Osad. P. T. R.

(—) Leon Schedlin Czarliński

Prezes Pomorskiego Tow. Rolniczego.

KRONIKA

Kalendarzyk:

Data	Miesiąc	Dzień	Św. katolic.	Słońce
				wahód zachód
27	sierpień	P.	Józefa	4,37 6,37
28	"	W	Augustyna	4,39 6,34
29	"	Ś.	Selec. św. Jana	4,41 6,32

MILJONEREM

może zostać ten tylko, kto ma losy 30-ej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej.

Losy do IV klasy należy jaknajwcześniej wykupić w kolekturze „Głosu Wąbrzeskiego”.

Ciągnięcie rozpoczyna się 4 września. Do zmiany należy przedłożyć los III. klasy.

TYDZIEŃ POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.

Jak wiadomo, od 1—10 września odbędzie się „Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża”. — P. C. K. to w przeszłości spełniony sumiennie obowiązek wobec walczą-

cego żołnierza, znękanego uchodźcy i zakładnika, to przywrócenie rodzicom i społeczeństwu tysiące istnień ludzkich.

W przyszłości pomoc dla wszystkich których dosięgnąć może klęska epidemii katastrofy żywiołowej i wojny to ratunek przed strasliwym działaniem broni gazowej to światło w mroku nieznanego jutra. —

Jeśli jeszcze nie jesteś członkiem P. C. K. to zaraz się zapisz!

DANCING KOŁA PRZYJACIÓŁ AKADEMIKA

W środę, dnia 22 bm. w salce hotelu pod „Orlem” urządzono dancing na rzecz powodźian. Ponieważ organizatorzy mieli groszowe zaledwie wydatki — na rzecz powodźian oddano 40,70 zł.

DANCING — BRIDGE.

Związek Oficerów Rezerwy — Koło Wąbrzeźno urządził w ub. sobotę w salach „Dworu Wąbrzeskiego” „Dancing - Bridge”. Zebrani goście, przy dźwiękach orkiestry wojskowej bawili się do wczesnych godzin porannych. Czysty zysk przekazany zostanie do Komitetu Niesienia Pomocy Powodźianom.

A TERAZ GRZYBY SIĘ RODZĄ.

W tym roku mamy obfitość grzybów, które w stosunku do innych artykułów są do syć drogie. Przy spożyciu grzybów należy być bardzo ostrożnym, bo można się łatwo otruć.

KONCERT.

W przemarszu przez Wąbrzeźno orkiestra 65 pułku piechoty urządziła w ub. piątek koncert na rynku, zaś w sobotę przed mieszkaniem dowódcy dywizji p. generałem Sawickim.

WYCIECZKA NA MECZ DO WARSZAWY.

Na mecz Polska-Niemcy który odbędzie się w dniu 8-go września rb. w Warszawie, organizuje się wycieczkę autobusem. Zgłoszenia chcących wziąć udział przyjmuje p. Fr. Kwaśny, ul. Bernarda.

BOCIANI SEJMIK.

Zwykle po św. Bartłomieju bociany szykują się do odlotu za morze.

Ostatnio zauważono na łąkach przy Rozgarcie kilkadziesiąt bocianów, które musiały przed podróżą mocno się naradzać, bo kłopotaniu nie było końca.

„Narady” takie trwają od kilku dni — codziennie, aż nastąpi odlot.

ZŁODZIEJE KRADNĄ.

Rolnicy skarżą się na to, że złodzieje kradną po nocach zwłaszcza ziemniaki. Zdarzają się wypadki iż złodzieje wykopują z wielkich przestrzeni ziemniaki, ci zaś co nie zdążą zabrać pozostawiają wykopane na polu.

PRZEDSTAWICIELSTWO.

P. Franciszek Kwaśny, skład rowerów, ul. Bernarda otrzymał generalne przedstawicielstwo fabryki opon „Stomil”.

„LEPSZE” PANIENKI.

Ostatnio władze przeprowadziły obławę na „lepsze” panienki, które poddano badaniom lekarskim. Cyfra tych panienek sięga blisko 50.

Zawody Konne „Krakusów“

CZYSTOCHLEB. Przy pięknej pogodzie odbyły się wczoraj zawody najmłodszej organizacji PW. na terenie powiatu — „Krakusów”.

Impreza ta zakrojona na szeroką skalę, zgromadziła liczne rzesze publiczności tak z pobliskiego Wąbrzeźna jak i pobliskich wiosek. Wystawiona brama witała przybywających gości.

Ogród p. Marasińskiego okazał się za szczyplym na pomieszczenie wszystkich gości, wskutek czego oblegli oni przylegające do polany — na której rozgrywały się konkursy — tereny.

W ogrodzie przygrywała orkiestra Związku Strzeleckiego z Wąbrzeźna, i znać było, że pod wprawną ręką obecnego kapelmistrza, orkiestra gra coraz lepiej.

O godz. 15-tej po odebraniu raportu przez prezesa Pow. Komitetu PW. i WF. Starostę p. Kalksteina, odbył się bieg na przelaj. Bieg ten wygrał p. Raczkowski — Wąbrzeźno. Bieg włościański ukończył jako pierwszy p. Sipak — Walezyk, w hippice I nagrodę odebrał p. Lange — Czystochleb, w biegu płaskim p. Rakoca — Czystochleb, w biegu do kopy siana p. Gerlach — Czystochleb, gonitwa za lisem p. Zaremski — M. Radowska.

Poza konkursem brał udział w niektórych gonitwach p. Rudnicki Jan. Młody ten jeździec wykazał umiejętność prowadzenia konia, to też w biegu włościańskim i w biegu do kopy siana zajął pierwsze miejsce. P. Rudnicki był faworytem liczne zebranych widzów, o czym świadczyły liczne brawa, jakimi darzono młodego, a dobrze zapowiadającego się jeźdźca.

Organizacja zawodów była wzorowa. Pomimo częstych ostrzeżeń, tak ze strony organizatorów jak i policji — konkursy zakończyłyby się tragicznie. Pod pędzącym konie dostało się dziecko, które na szczęście nie doznało żadnych obrażeń.

Około godz. 18-tej komisja sędziowska w składzie: pp. Starosta Z. Kalkstein, J. Dąbski, Rudnicki i Waligóra — ogłosiła wyniki konkursu oraz rozdała nagrody zwycięzcom.

W ogrodzie urządzono dla gości strzelanie z wiatrówki, sprzedawano losy i urządzono amerykańską aukcję na barana.

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w sali p. Marasińskiego.

Przebieg konkursów wykazał, iż Czystochleb należy do tych wyjątkowych wsi, które umieją sprężyć się zorganizować imprezy. Zasluga to tych licznych i ofiarnych społeczników wsiowych, którzy nie zwazając na trudności — wprowadzają w czyn hasła organizacji.

We wszystkich większych wsiach powstaną oddziały „Krakusów”, i spodziewać się należy, że młodzież licznie się do nich zapisze.

Konkursy jakie odbędą się w przyszłym roku będą zatem jeszcze ciekawsze.

„Krakusi” naszego powiatu wyjeżdżają na koncentrację do Brodnicy. Ze względu iż organizacja ta na terenie naszego powiatu istnieje zaledwie kilka miesięcy nie spodziewamy się wielkich, w Brodnicy sukcesów. Jesteśmy jednakże zdania, że „Krakusi” nasi walczyć będą ambitnie i dadzą z siebie to, na co ich stać!

Z powiatu

NA POWODZIAN.

Małe Radowska. W całej gminie Małe Radowska zebrano 120 złotych gotówką oraz 5 centnarów żyta.

LOBDOWO. (Zebranie Koła B. B. W. R.). Wczoraj, w niedzielę odbyło się zebranie Koła BBWR. pod przewodnictwem p. Tebinki.

Referaty wygłosili pp: Józef Kurzyński i prof. Berndt z ramienia prezydium Rady B. B. W. R.

Podczas zebrania zebrano na rzecz powodźian 7 złotych, które przekazano do Pow. Komitetu Pomocy Powodźianom.

Z Pomorza

Zderzenie samochodu z rowem. W dniu 25 bm. na szosie do Tivoli obok tartaku najechał samochód firmy Unamel z Unisławia na furmankę wiozącą drzewo do wspomnianego tartaku. Skutkiem zderzenia samochód uszkodził sobie chłodnicę, zaś u wozu złamane zostały oba tylne koła. Powodem zderzenia było to, iż wóz i samochód jechały w jednym kierunku i w chwili gdy samochód chciał wyminąć furmankę, ta skręciła z drzewem do tartaku i zagroziła mu drogę. Kto w tym wypadku zawinił — trudno powiedzieć.

Z całej Polski

— **Gostyni** (Zamordował męża swej kochanki i sam popełnił samobójstwo). Rozegrała się tu onegdaj wstrząsająca tragedia małżeńska Handlarz domokrązny, Marcin Skonieczny, od dawna już podejrzewał żonę, że go zdradza, korystając z częstej jego nieobecności w domu. Nie miał jednak na to dowodów, gdyż nigdy nie udało mu się przyłapać żony na gorącym uczynku zdrady małżeńskiej. Powróciwszy onegdaj niespodziewanie do domu, Skonieczny zastał żonę samą z sąsiadem, Janem Kędzierskim, żonatym, lecz znanym ze swego lekomyślnego prowadzenia hulaką. Kędzierski, zaskoczony zniemacka na schadzce, wy dobył szybkim ruchem rewolwer i w oczach żony strzelił do Skoniecznego, kładąc go na miejscu trupem. Po dokonaniu zbrodni uciekł w pole, gdzie wystrzałem w głowę odebrał sobie życie.

— **Poznań** (W obawie przed złodziejami popełnił samobójstwo). W Baczkach pow. poznański znaleziono przed kilku dniami z poderżniętym gardłem starszą niewiastę Agnieszkę Remlein. Jak stwierdziła policja, R. popełniła samobójstwo wskutek rozstroju nerwowego, spowodowanego otrzymaniem spadku w wysokości 5.000 zł. po zmarłej córce. Nie wiedząc, co z tak wielką sumą pieniędzy począć, Remleinowa stała była w kłopotcie i obawie, że przyjdą do niej złodzieje. Wreszcie jednak, by przerwać pasmo udręczeń i niepokojów, nieszczęsna spadkobierczyni odebrała sobie życie.

PRZEZ MOJE OKIENKO.

Jaja i piasek.

Pewien „kupiec” R. znany szeroko na gruncie wąbrzeskim, zamieszkały obecnie w Radzynie zmienił branżę — z blawatnej na handel jajkami i masłem.

Ów kupiec sprzedał p. G-owi w Wąbrzeźnie kilkanaście skrzyń jaj. Pieniądże wziął zgóry.

Jakie było zdziwienie p. G. gdy przy otwieraniu skrzyni okazało się, że zamiast jaj znajduje się w niej piasek. —

Sprawa oprze się o prokuratora, bo sprzedawca i „kupiec” p. R. pieniędzy nie chce oddać.

— **Rybnik** (Podpałił dom matki). W Rybniku odbyła się rozprawa przeciw 20-letniemu uczniowi gimnazjalnemu, Henrykowi Bystroniowi, z Podbucza. Bystroniu oskarżony był o podpalenie domostwa swojej matki. Podpalacz przyznał się przed sądem do czynu i wyjaśnił, że pobudką do tego była odmowa matki dalszego opłacania studjów, co mu ojciec przy śmierci zagwarantował. Po przesłuchaniu sąd skazał oskarżonego na 6 miesięcy więzienia z zawieszaniem na 2 lata.

— **Rogoźno** (Tragiczna śmierć złodzieja). Podczas odbywającego się w ub. środę w Ryczynie jarmarku pewien handlarz, którego nazwisko na toczące się śledztwo nie podajemy, skradł przekupce 250 zł. Za uciekającym złodziejem ludność wszczęła pościg i ujęła go. W czasie odprowadzenia przestępcy na posterunek, rozgorączcona ludność usiłowała dokonać samosądu i pobiła go tak dotkliwie, iż na posterunku lekarz musiał go opatrzyć. Pobito również drugiego osobnika, który stanął w obronie handlarza.

W godzinach wieczornych sprawca nieudanej kradzieży wskutek pobicia zmarł.

Zgłaszajcie się na członków

L. O. P. P.

Ruch Towarzystw

— **BACZNOŚĆ SOKOLI!** Drużyna męska Ćwiczenia w hali gimnastycznej odbywać się będą we wtorki i piątki od godz. 7,30 wiecz. Brać udział w ćwiczeniach powinni bezwzględnie wszyscy.

NACZELNIK

— **ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH R. P. WĄBRZEŹNO.** Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę 2 września o godz. 2-giej po południu w lokalu p. Markuszewskiego.

Przybycie wszystkich konieczne.

ZARZĄD

— **Nadzwyczajne Walne zebranie sekcji kolarskiej K. S. „Pogoń”** odbędzie się we wtorek 28 bm. o godz. 8-mej w lokalu drh. Hoffmanna. Przybycie wszystkich członków sekcji konieczne. Kierownik.

Drukarnia i nakładem Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki. Redaktor odpowiedzialny Adam Szczuka w Wąbrzeźnie

L-O-S-Y

IV. klasy 30-ej Polskiej Państwowej
Loterji Klasowej n a d e s z ł y.

Ciągnięcie 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11,
12, 13, 14, 15, 17,
18, 20 i 21 wrześ-
nia 1934 r.

Główna wygrana 1 milion zł.

Kolektura Loterji Państw.
B. Szczuka Wąbrzeźno Mickiewicza 1

Kino

dźwiękowe

„Słońce“

Dziś dnia 27.8. bm. i dnia 28 bm. **Telegram** 20 aktów wielkie dźwiękowe filmy 1. Ulubieniec Publiczności Tom Mix

Wielka gra wielki sensacyjny film

2. Znany humorysta Summerwille jego partnerka Zaru Pitz w filmie

Miodowy miesiąc

Truskawki,

Rabarbar, Szparagi
Teraz najlepsza pora do sadzenia. Najtańsze najlepsze i najpewniejsze w Szkółce Drzew

Br. Nowackiego
Okonin
poczta i kolej Melno

Udzielam

gruntownie lekcji gry na fortepianie
Stefanja Grajewska
Rynek 3 I p.

Kapustę

i kiszzone ogórki tegoroczne poleca
Steinert
Marszałka Piłsudskiego

Sprzedam dom

z 1 i pół morga ziemi wolne 3 pokojowe mieszkanie (Cena 5,000 zł.)
Zgł. Stasiński
ul. Kościuszki

Lekeyj

gry fortepianu udziela
W. Dobrych
Chełmińska 11

Sadzonki

(flance) truskawek wielkoowocnych, wczesnych „Sharples” poleca tania
Jerzy Samulczyk
Wąbrzeźno,
Polna wybud. 15

Czytajcie

„Głos
Wąbrzeski“